

ע"פ 3772/23 - ילנה קוטובסקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

ע"פ 3772/23

לפני: כבוד השופט י' כשר

המבקשת: ילנה קוטובסקי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד (כב' השופטת מ' גרינברג) בת"פ
19879-12-20 מיום 27.2.2023

תאריך הישיבה: ד' בסיון התשפ"ג (24.5.23)

בשם המבקשת: עו"ד יעקב שבת

בשם המשיבה: עו"ד ורד חלאוה

מתורגמן מטעם בית המשפט: מר פנחס גולובסקי

החלטה

1. בפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר בפועל לתקופה של 16 חודשים, שהוטל על המבקשת בגזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מ' גרינברג) מיום 27.2.2023 בת"פ 19879-12-20, וזאת עד להכרעה בערעור שהוגש לבית משפט זה על-ידי המבקשת.

2. ביום 24.1.2022 הורשעה המבקשת, ביחד עם הגרוש שלה (להלן: הנאשם העיקרי), על פי הודאתם ובמסגרת עסקת טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של התעללות בקטין או בחסר ישע, לפי סעיף 368ג סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); והפרת חובה של הורה או אחראי, לפי סעיף 337 לחוק. כתב האישום המתוקן הוא תוצר של הסדר טיעון שנחתם בין הצדדים, בתום הליך גישור, שבמסגרתו הוסכם כי המשיבה תעתור בעניינה של המבקשת לעונש של 18 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי, ואילו המבקשת תוכל לטעון לעונש באופן חופשי.

3. על פי המתואר בכתב האישום, הנאשם העיקרי הפעיל גן ילדים, והעניק שירותי הסעות מבית הילדים אל הגן, ובחזרה. ביום 17.11.2020, ערך הנאשם העיקרי סבב הסעות, כמדי יום. בהגיעו אל הגן הוריד הנאשם העיקרי את כל הילדים מהרכב, לבד מהקטין א', תינוק בן שמונה חודשים שנשכח ברכב (להלן: התינוק). בשעה 11:57 לערך באותו היום, הבחין לראשונה הנאשם העיקרי בכך שהתינוק נשכח ברכב הסגור, אשר הטמפרטורה בו הגיעה לכ-53 מעלות צלזיוס. הנאשם העיקרי הוציא את התינוק מהרכב והכניס אותו אל הגן, וניסה בעזרת המבקשת להעניק סיוע לתינוק, מבלי מלהפנות אותו לקבלת סיוע רפואי. כל זאת שעה שצוות הגן בכלל, והמבקשת בפרט, הבחינו במצבו הקשה של התינוק, כמפורט בסעיף 14 לכתב האישום המתוקן בו הודתה המבקשת: "הנאשם, הנאשמת והמטפלות הנוספות מצוות הגן, הבחינו כי מצבו של א' חמור, שהוא מחוסר הכרה, ראשו שמוט והוא אינו מגיב לסביבתו".

לפי כתב האישום, בין השעה 11:58 ועד שעה 14:14 ביצעו המבקשת והנאשם העיקרי מעשי התעללות כאשר מנעו מהתינוק טיפול רפואי, וכאשר ביצעו, ביחד ולחוד, מעשים שונים בניסיון לטפל בתינוק, לרבות נענועו ומתן סטירות בפניו, וזאת שעה שמצבו הרפואי היה חמור, וכאשר היה מחוסר הכרה לפרקים ומפרכס פרק זמן ניכר.

בשעה 14:13 לערך התקשר הנאשם העיקרי לאמו של התינוק, ומסר לה בכזב כי לא קרה אירוע חריג אך התינוק אינו חש בטוב, והסיע אותו לביתו. לאחר שהאם ראתה את מצבו הקשה של התינוק, היא דיווחה על כך לבעלה, והוא הזמין אמבולנס בבהילות.

התינוק הועבר לטיפול נמרץ בבית חולים "קפלן" במצב קשה. הצוות הרפואי התקשה לאתר את הגורם למצבו של התינוק, בשל המידע הכוזב שמסר הנאשם העיקרי לאם. לאחר שהרופאים ביקשו מהאם לברר פרטים נוספים על אודות האירוע, האם פנתה לנאשם העיקרי, אשר המשיך להציג מצג כוזב על אודות שאירע. ביום 22.10.2020, או בסמוך לכך, התקשרה המבקשת לאמו של התינוק ושאלה לשלומו. במהלך השיחה סיפרה האם למבקשת כי הרופאים מתקשים לאתר את הגורם למצבו הרפואי של התינוק, ולמרות זאת המבקשת לא סיפרה לאם על שאירע.

4. ביום 27.2.2023 גזר בית המשפט המחוזי את דינה של המבקשת, והשית עליה עונש מאסר של 16 חודשי מאסר בפועל, ועונשים נלווים.

5. ביום 17.5.2023 הגישה המבקשת (לאחר קבלת ארכה), לבית משפט זה, ערעור על גזר דינה, ועמו בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהושת עליה. כבר עתה יוער כי היה על המבקשת להתייבב לריצוי מאסרה ביום 16.4.2023, אך במועד הגשת הערעור ועיכוב הביצוע היא לא עשתה כן. ביום 21.5.2023 נתקבלה הודעה מטעם המבקשת, שבה נמסר לבית המשפט כי המבקשת התייבבה לריצוי מאסרה בכלא נווה תרצה ברמלה.

6. בבקשתה לעניין עיכוב הביצוע, טענה המבקשת כי סיכויי ערעורה טובים. המבקשת מציינת כי היא נעדרת עבר פלילי, וכי נסיבותיה האישיות מצדיקות, לשיטתה, את עיכוב ביצוע עונש המאסר, בין היתר בשל נסיבות הגעתה לארץ, תלותה בנאשם העיקרי, והיותה בת כ-70.
7. המשיבה מתנגדת לבקשת עיכוב הביצוע. לשיטתה, סיכויי הערעור "נמוכים ביותר", בשים לב לכך שעל המבקשת נגזר עונש מאסר בפועל המצוי בתוך המתחם לו היא הסכימה לאחר הליך גישור ארוך. עוד טוענת המשיבה כי בשים לב לעבירות בהן הורשעה המבקשת, עונש המאסר שנגזר נמוך באופן משמעותי מעונש המקסימום הקבוע בצידה של עבירת התעללות בקטין על ידי אחראי, העומד על תשע שנות מאסר.
8. לאחר עיון, ושמיעת טיעוני הצדדים בדיון שנערך בפניי ביום 24.5.2023, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל.
9. כלל הוא כי נאשם שהורשע ונגזר דינו יחל בריצוי עונשו באופן מיידי, ואין בהגשת ערעור כשלעצמה כדי להצדיק את עיכוב ביצוע גזר הדין. יחד עם זאת, לבית המשפט מסור שיקול דעת לעכב את ביצוע עונש המאסר, ועליו לתת דעתו לכלל הנסיבות והנתונים הרלוונטיים בעניינו של המבקש. במסגרת זו יש לבחון את העבירה ונסיבות ביצועה; משך תקופת המאסר שנגזרה; סיכויי הערעור; עברו הפלילי של המבקש והתנהגותו במהלך המשפט; נסיבותיו האישיות של המבקש; ואופיו של הליך הערעור, דהיינו - האם מדובר בערעור על חומרת העונש בלבד, או שמא גם על הכרעת הדין - ולאזן בין השיקולים השונים בגדרו של המקרה הפרטני (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ)).
10. לאחר בחינת עניינה של המבקשת בראי השיקולים שהותוו בעניין שוורץ, ולא בלי התלבטות, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הבקשה. אמנם, הערעור בעניינה של המבקשת מופנה רק כלפי גזר הדין, והלכה היא כי בנסיבות אלו הנטייה תהא שלא לעכב את עונש המאסר (ראו, בנוסף לפסק הדין בעניין שוורץ, גם: ע"פ 5132/20 סמנודי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.7.2020)), אך יחד עם זאת, סבורני כי קיימים, בנסיבות דנן, שיקולים נוספים אשר מטילים את הכף לטובת קבלת הבקשה:
- ראשית, גזר הדין שהוטל על המבקשת קובע תקופת מאסר (16 חודשי מאסר) שהאפשרות שעד שישמע ויוכרע הערעור שהגישה המבקשת ירוצה חלק ניכר ממנו, הינה ממשית.
- שנית, באשר לסיכויי הערעור, בזירות המתבקשת ומבלי לקבוע מסמרות, די אם אומר כי מוסכם על כל הצדדים שנסיבות ביצוע עבירת התעללות במקרה דנן, הינן מיוחדות, ומכאן שאין המדובר בנסיבות שביחס אליהן ישנה פסיקה ענפה אשר מגדירה את מתחם הענישה הנוהג. נסיבות אלו, כשלעצמן, מגדילות את סיכויי הערעור על חומרת העונש.
- שלישית, עסקינן במבקשת בת 70, נעדרת עבר פלילי, אשר לא שהתה במעצר לכל אורך ההליך המשפטי כנגדה, ולא נראה שהותרתה בשלב זה מחוץ לבית האסורים יוצרת סיכון כלשהו.

רביעית, המבקשת אומנם לא התייצבה לתחילת מאסרה, אולם נראה כי עובדה זו מקורה בטעות ובחוסר התמצאות.

11. אוסיף ואציין כי אמנם בקשה לעיכוב ביצוע שהוגשה על ידי הנאשם העיקרי נדחתה (בהחלטת כב' השופט ח' כבוב מיום 16.4.2023 בע"פ 2840/23), אולם נסיבותיו של הנאשם העיקרי שונות, ולו לאור העונש שהוטל עליו - 32 חודשי מאסר.

12. אשר על כן, הבקשה מתקבלת. עונש המאסר שהושת על המבקשת יעוכב עד להכרעה בערעור, וזאת בתנאי שהמבקשת תפקיד בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד 15,000 ש"ח במוזמן, וכן תמציא לבית המשפט המחוזי ערבות צד ג' על סך 40,000 ש"ח, כאשר על אותו צד ג' להבטיח, להנחת דעתו של בית המשפט המחוזי, יכולת כלכלית לפירעון סך הערבות. בנוסף, צו עיכוב היציאה מהארץ יישאר בתוקפו, כמו גם הצו אשר אוסר על המבקשת להוציא דרכון חדש.

ניתנה היום, ט' בסיון התשפ"ג (29.5.2023).

שׁוֹפֵט